

i Dagtimerne, saa at de unge Mennesker kan faa virkelig Nytte af den og ikke blive overanstrengt, som Tilfældet nu er.

Overfor alle disse uheldige Forhold er under den gældende Lov saavel Lærlingene som Forældrene i Virkeligheden værge-løse. Efter senest 3 Maanedes Forløb skal der være oprettet Kontrakt, og naar den er underskrevet af Forældre eller Værge, er det unge Menneske i Virkeligheden prisgivet den paagældende Læremester de 5 Læreaar til Ende. Det viser sig, at selv overfor de mest forsømmelige Læremestre er det som Regel haabløst at søge ad Rettens Vej at udrutte noget. Jeg ved, at det er forsøgt af Fagforeningerne, som ogsaa har nogen Interesse for den unge Slægt. Det er forsøgt ved Søgmaal at komme ansvarløse Læremestre til Livs, fordi de ikke har givet deres Lærlinge den Oplæring i Faget, de skyldte dem. Det har som Regel vist sig ganske umuligt at komme nogen Vegne dermed, for Læremesteren skyder sig altid ind under, at der er saa og saa lang Tid tilbage af Læretiden: „det er saamænd min Agt, at nu skal han til det og nu til det“, og „De skal se, at naar de 5 Aar er forløbet, er det en ganske perfekt Haandværker, jeg afleverer“. Kun i ganske enkelte Tilfælde er det efter Læretidens Udløb lykkedes at faa en saadan Læremester dømt; men selv om det i enkelte Tilfælde lader sig gøre, er Vejen lang og trang, og det, der opnaas, er kun en ringe Erstatning til det unge Menneske, som har spildt saa mange Aar uden at lære det, han skulde.

Dette er ikke blot et Anliggende, som vedrører de unge Mennesker, deres Forældre og Værger, men det er i allerhøjeste Grad en Samfundsinteresse, at den Ungdom, der vokser op og ønsker at vie sin Kraft til et Haandværk eller en Industri, Handel eller hvad det maatte være, faar en forsvarlig Oplæring og bliver gjort til dygtige Mennesker paa det Omraade, de har valgt sig. Jeg vil derfor saa stærkt, jeg formaar, henstille til den højtærede Indenrigsminister i denne Samling at fremsætte Forslag til en ny Lærlingelov.

Der er nemlig ikke noget andet, der hjælper, end en ny Lov. Man kunde maaske have Grund til at vente, at Arbejdsgiverorganisationerne vilde tage Af-fære. Der er i Arbejdsgivernes Kreds naturligvis hæderlige Undtagelser, der er ogsaa der Mennesker af en anden Slags end dem, jeg her har beskrevet. Men det er og bliver Undtagelser. For den store

Mængdes Vedkommende gælder det, jeg her har sagt, og et Bævis for, at det er rigtigt, ligger deri, at Arbejdsgivernes Organisationer ingen Interesse viser for denne Sag. Der blev for nogen Tid siden af de samvirkende Fagforbund paa dertil given Anledning rettet en Henvendelse til selve den store Arbejdsgiverforening, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, om den ikke vilde tage sig af dette Spørgsmaal, da Forholdene er blevet særlig prekære under Dyrtiden. De samvirkende Fagforbund fik paa deres Henvendelse — be-vares — et høfligt og pænt og Svar, men et Svar, som ingenting sagde og ingenting lovede ud over velvillig Overvejelse og alt det, som Folk siger, naar det er deres Mening, at de ingenting vil gøre. Det hele, der kom ud af det var en platonisk Henstilling fra Arbejdsgiverforeningens Hovedkontor til dens Medlemmer, en Henstilling, som der ganske sikkert er kommet intet eller meget, meget lidt ud af.

Jeg har ønsket at nævne det ved denne Lejlighed, fordi denne Organisation, der her er Tale om, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, ellers ikke mangler Magt i Samfundet og heller ikke Følelsen af sin egen Magt; den giver det til Kende i Tide og Utide ved sine Lockout-Trusler og paa anden Maade. Hvis der i denne Organisation virkelig var Interesse for Sagen, vilde den ogsaa nok have Magt til at gennemføre de nødvendige Forbedringer og finde Veje dertil. Naar det ikke sker, ligger det ikke i Mangel paa Magt, men i Mangel paa Interesse for Sagen.

Derfor føler jeg mig overbevist om, at intet andet kan hjælpe end en ny Lov, som kort udtrykt skulde gaa ud paa at fastsætte en passende Læretid, ikke en Læretid, som Arbejdsgiverne gerne vilde have den, men en Læretid, der var fastsat under Hensyn til Fagets Beskaffenhed, og ikke længere end det Aaremaal, som nødvendigvis maa gaa med til de unges for-svarlige og metodiske Uddannelse i Faget; en Lov, som sikrer en betryggende, praktisk og teoretisk Uddannelse og paalægger Læremesteren de Pligter, som paahviler ham, paa en saadan Maade, at der bliver et retsligt Ansvar forbundet med For-sømmelse af denne Forpligtelse, saa at man i saadant Tilfælde kan komme den paagældende føleligt til Livs; en Lov, som sikrer den teoretiske Uddannelse paa be-hørig Maade og saaledes, at den foregaar i Dagtimerne uden Overanstrengelse for de unge, hvad der nødvendigvis nu maa blive Følgen; og endelig en Lov, som aab-